

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC Ở MỘT TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG VÙNG SÂU CỦA TỈNH ĐỒNG THÁP

ThS. NGUYỄN VĂN ĐỊNH*

Trường trung học phổ thông (THPT) Tháp Mười được thành lập vào năm 1976, là một trong những trường vùng sâu của tỉnh Đồng Tháp. Lúc mới thành lập, trường không có cơ ngơi riêng; học sinh (HS) phải học tạm trong nhà thờ Tin lành, giáo viên (GV) ở trọ nhà dân. Năm học đầu tiên 1976-1977, trường chỉ có 4 lớp học với 154 HS và 12 thầy cô giáo. Những năm tiếp theo, quy mô nhà trường phát triển rất chậm. Mỗi năm chỉ tăng chừng 1 lớp, có năm giảm so với năm trước. Trong 15 năm đầu (1976-1990) quy mô nhà trường chỉ tăng khoảng gấp đôi về HS và gấp 3 lần về GV. Nhưng sau 25 năm, số HS tăng gần 10 lần. Đến nay, sau hơn 35 năm thành lập và phát triển, nhà trường đã đạt ổn định con số 35 lớp với trên dưới 1.400 HS và gần 100 cán bộ, GV, nhân viên.

1. Những kết quả về giáo dục (GD) - dạy học

Về chất lượng GD, vì là trường vùng sâu, dân trí chưa cao, đời sống nhân dân còn nghèo, điều kiện giao thông không thuận lợi, nên việc đầu tư cho con em học tập không được nhân dân địa phương quan tâm nhiều. Tỷ lệ HS bỏ học hàng năm rất cao. Hơn nữa, chất lượng đầu vào thấp do tuyển sinh 100% HS tốt nghiệp trung học cơ sở THCS trong huyện nên nhà trường xác định mục tiêu chính là thực hiện nhiệm vụ GD đại trà, làm thế nào để giúp con em Tháp Mười nâng cao dân trí trước khi tập trung đào tạo nhân lực và bồi dưỡng nhân tài cho địa phương.

Nhờ xác định đúng mục tiêu, tỷ lệ tốt nghiệp THPT hàng năm của trường ổn định, từng bước tạo được niềm tin nơi chính quyền và nhân dân địa phương. Sau lần thi tốt nghiệp đầu tiên vào năm 1978 chỉ đạt tỷ lệ 25%, kết quả các năm sau đó đã được nâng lên đáng kể và được xếp vào một trong rất ít trường có tỷ lệ TN ổn định ở mức cao, nhiều năm liền dẫn đầu toàn tỉnh Đồng Tháp, được UBND tỉnh Đồng Tháp, Bộ GD-ĐT, Chính phủ, Nhà nước tặng nhiều Bằng khen, Cờ thi đua, Huân chương Lao động... được nhiều đơn vị bạn đến thăm và học tập kinh nghiệm.

2. Giải pháp nâng cao chất lượng GD nhà trường

1) *Xây dựng nền nếp kỉ cương trong dạy và học.* Muốn có kết quả cao thì phải xây dựng nền nếp,

kỉ cương. Đó chính là sự giữ vững có nguyên tắc dạy và học. Nguyên tắc chung là giống nhau nhưng đối với thực tiễn của Tháp Mười đòi hỏi nhà trường phải xây dựng các quy định riêng mới đáp ứng được yêu cầu nâng cao được chất lượng GD ở địa phương. Đây là việc làm không thể một sớm một chiều, đòi hỏi một quá trình lâu dài, tốn nhiều công sức và trí tuệ. Hơn nữa, kỉ cương khó bắt đầu từ HS mà phải bắt đầu từ đội ngũ GV. Vì họ là những người trực tiếp rèn luyện, GD và truyền thụ kiến thức cho HS, là tấm gương cho HS noi theo. Mỗi thầy cô giáo phải là một tấm gương đạo đức, tự học và sáng tạo. Khi đã xây dựng được kỉ cương thì các việc khác sẽ được dễ dàng hơn.

Đối với đội ngũ GV, nhà trường cần xây dựng tại các tổ chuyên môn thành đội ngũ nòng cốt là những người có năng lực và tâm huyết. Thông qua hoạt động chuyên môn và các hoạt động khác, chính lực lượng này sẽ cùng nhà trường tác động vào lòng nhiệt tình của từng GV. Từng bước hình thành sự thống nhất và tạo động lực chung cho tập thể. Nhà trường lượng hóa các công việc bằng các văn bản nội bộ như: quy định về thực hiện kỉ luật lao động, quy chế chuyên môn, xây dựng quy chế hoạt động của từng bộ phận trong nhà trường, quy định thống nhất giữa GV bộ môn, GV chủ nhiệm, các tổ chức đoàn thể, quy định sự phối hợp giữa nhà trường và gia đình.. Các quy định, quy chế nội bộ được đầu tư xây dựng thông qua tập thể, bổ sung điều chỉnh từ thực tiễn hàng năm cho phù hợp yêu cầu của ngành, của địa phương và từng giai đoạn nhất định. Việc thực hiện nghiêm túc các quy định nội bộ sẽ giúp GV toàn trường từng bước làm việc theo một hệ thống các quy định thống nhất. Chính cách làm việc này giúp mọi người hiểu được công việc của nhau, giám sát giúp đỡ nhau tạo thành một phong trào thi đua lành mạnh.

Đối với HS, từ khi mới bắt đầu vào học, các em phải được GD rằng: việc chấp hành nội quy, giữ vững nền nếp kỉ cương học tập là quan trọng hàng đầu trong việc quyết định kết quả học tập. Cần khẳng định: tất cả các giờ kiểm tra, các kì thi ở trường đều được tổ chức nghiêm túc như kì thi quốc gia. Do chất lượng đầu vào lớp 10 thấp, xuất phát điểm của HS là

* Trường THPT Tháp Mười - Đồng Tháp

thấp. Cho nên phải bằng con đường cần cù, chịu khó, phải tích cực học tập và rèn luyện mới mong đạt được kết quả tốt. Chỉ có năng lực của chính mình mới giúp các em vượt qua các kì thi. Chỉ có học thật, thi thật thì mới có kết quả thật.

Công tác coi thi phải được đặc biệt chú trọng. HS phải được sinh hoạt rất kĩ lưỡng, kí cam kết trước các kì thi. GV coi thi là những người được chọn lựa và đều thống nhất chung là phải giúp nhà trường đánh giá chính xác năng lực HS, ngăn chặn triệt để các hiện tượng vi phạm quy chế kiểm tra, quy chế thi. Tổ chức thi theo hình thức tập trung. Bài thi được đánh phách và tổ chức chấm khách quan. GV ra đề thi theo hướng ra đề thi chéo, chấm thi chéo. Việc làm này làm cho quá trình coi thi, chấm thi, hồi phách lên điểm khách quan hơn, giúp nhà trường đánh giá chính xác năng lực học tập của HS và năng lực giảng dạy của GV. Việc tham gia các kì kiểm tra, các kì thi nghiêm túc góp phần GD lòng trung thực và rèn luyện ý chí phấn đấu không ngừng vươn lên trong học tập cho HS.

2) Tổ chức các phong trào thi đua. Công tác này phải thật sự coi trọng vì thi đua là đòn bẩy cho sự phát triển. Sản phẩm của GD là con người, do vậy, công tác thi đua ở trường học phải tập trung tối đa vào 2 đối tượng là "người dạy" và "người học". Để tổ chức thi đua mang lại hiệu quả cao, nhà trường đề ra quy định thi đua HS và quy định thi đua GV; quy ra điểm số các hoạt động HS và GV để làm căn cứ quan trọng xét thi đua cuối học kì và cuối năm học.

Kết hợp chặt chẽ thi đua HS với thi đua GV. Dùng kết quả HS làm căn cứ quan trọng nhất để đánh giá GV (về hiệu quả dạy học, công tác chủ nhiệm,...). Tất cả sẽ được chứng minh qua kết quả của HS. Xây dựng quy chế ràng buộc giữa HS, GV bộ môn, GV chủ nhiệm, các bộ phận chuyên trách... thông qua các quy định thi đua chi tiết hướng đến việc quy thành điểm các số hoạt động của HS, của GV.

Đối với HS, theo dõi kết quả hàng ngày, tuần, học kì và cả năm về 4 mặt thi đua: nội quy, học tập, phong trào, lao động để xếp hạng hàng tuần, học kì, năm học. Khen thưởng kịp thời các cá nhân và tập thể xuất sắc. Kết quả cuối cùng sẽ giúp nhà trường đánh giá chính xác năng lực của GV, làm căn cứ chọn lựa đội ngũ nòng cốt để nhà trường bổ sung, điều chỉnh lực lượng GV dạy lớp 12 năm sau học, chọn GV bồi dưỡng HS giỏi... và đây cũng là căn cứ quan trọng để từng GV nhìn lại chính mình và không ngừng hoàn thiện về chuyên môn.

Việc tham gia các phong trào thi đua một cách công bằng đã giúp nhà trường GD rèn luyện ý chí phấn đấu không ngừng vươn lên trong học tập và trong cuộc sống cho các em HS.

3) Xây dựng môi trường GD lành mạnh, phối

hợp các tổ chức trong và ngoài nhà trường. Nhà trường chú trọng tuyên truyền GD cho HS về: văn hoá ứng xử, văn hoá giao thông, văn hoá pháp luật, văn minh công sở, xây dựng cảnh quan môi trường GD "xanh - sạch - đẹp - an toàn". Công tác tuyên truyền GD chính trị tư tưởng, GD truyền thống góp phần nâng cao nhận thức của đoàn viên HS cần được xác định là nhiệm vụ quan trọng và được thực hiện thông qua nhiều hình thức đa dạng và phong phú như: tuyên truyền trong sinh hoạt dưới cờ, phát thanh học đường, ngoại khoá, trang bị hệ thống pano, khẩu hiệu, tổ chức các hoạt động văn hóa - văn nghệ, thể dục - thể thao, các hoạt động kỉ niệm các ngày lễ lớn của quê hương đất nước. Qua đó nhằm nâng cao ý thức tự hào, tự tôn về dân tộc, có ý thức giữ gìn và phát triển các giá trị lịch sử, giá trị truyền thống của dân tộc, GD tinh thần "Tôn sư trọng đạo".

Hội cha mẹ HS phối hợp chặt chẽ cùng nhà trường trong hoạt động GD HS, hoạt động khuyến học khuyến tài, công tác đóng góp xây dựng nhà trường. Nhà trường xây dựng hệ thống thông tin hai chiều chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình. Các thông tin về HS được cung cấp kịp thời đến gia đình thông qua bộ phận thường trực là GV chủ nhiệm. HS nào vi phạm nội quy đều được kịp thời thông báo đến gia đình để phối hợp GD. Vận động gia đình HS tham dự đầy đủ các cuộc họp do nhà trường tổ chức và đóng góp nhiều ý kiến góp phần phát triển toàn diện nhà trường. Việc giữ mối liên lạc thường xuyên và hiểu được khá đầy đủ các hoạt động của nhà trường sẽ giúp gia đình HS có niềm tin tưởng gửi gắm con em học tập tại trường.

4) Phát huy vai trò của các đoàn thể trong trường. Là bộ phận thường trực theo dõi thi đua GV, Công đoàn cơ sở đã cùng nhà trường vận động GV, công nhân viên tích cực giảng dạy, tích cực GD, thông qua dạy chữ để dạy người, phân đấu hoàn thành nhiệm vụ và vì sự phát triển của nhà trường.

Đoàn trường, Hội Liên hiệp thanh niên là cầu nối quan trọng giữa nhà trường với HS. Đoàn - Hội được tổ chức thành tập thể vững mạnh. Hoạt động Đoàn - Hội ở trường thật sự tạo ra nhiều phong trào thiết thực, tạo ra sân chơi lành mạnh cho HS góp phần nâng cao chất lượng GD. Là bộ phận tự quản và thường trực thi đua HS, Đoàn trường đã giúp nhà trường đánh giá chính xác năng lực học tập và rèn luyện của HS và góp phần giữ vững nền nếp kỉ cương.

Hội Chữ thập đỏ, Hội khuyến học tổ chức nhiều hoạt động: quyên góp giúp đỡ bạn nghèo, xây dựng "học bổng xanh", khen thưởng HS nghèo vượt khó... đã GD tinh thần tương thân tương ái và lòng nhân đạo cho các em HS.

Việc tổ chức hoạt động tự quản thông qua Ban

(Xem tiếp trang 30)

thể tạm hài lòng với những NC chưa thực sự có quy mô và tầm cỡ thế giới; để sau những dự án “vừa tầm” nhằm đạt được trình độ và năng lực NC ban đầu, có thể nâng tiêu chuẩn và tiếp tục thực hiện tốt các dự án này.

***

Đối với Việt Nam, việc xây dựng một trường ĐHNC mũi nhọn trên cơ sở phát huy các lợi thế của địa phương để đáp ứng các tiêu chuẩn của một ĐH vùng, sau đó sẽ nâng dần các tiêu chuẩn để trở thành trường ĐH đẳng cấp quốc tế,... sẽ là khả thi và hữu ích trong giai đoạn hiện nay. □

Tài liệu tham khảo

1. Richard Levin. “Sự trỗi dậy của các trường đại học châu Á”. Tạp chí *Foreign Affairs*, số tháng 5 và 6/2010.
2. Ben Wilkinson - Laura Chirot. **Những nhân tố vô hình tạo nên sự ưu tú: Hệ thống quản trị với cuộc tìm kiếm con đường xây dựng một trường đại học nghiên cứu đỉnh cao cho Việt Nam** (Phạm Thị Ly dịch, bản quyền của UNDP Việt Nam)
3. Phạm Ngọc Duy (Boston College). “Đại học nghiên cứu: cốt lõi của sáng tạo”. [http://vef.vn/2011-03-13-](http://vef.vn/2011-03-13-dh-nghien-cuu-cot-loi-cua-sang-tao)

[dh-nghien-cuu-cot-loi-cua-sang-tao](http://vef.vn/2011-03-13-dh-nghien-cuu-cot-loi-cua-sang-tao)

4. Philip G. Altbach. “Cái giá phải trả và những lợi ích mà trường đại học đẳng cấp quốc tế mang lại” (nguồn: *American Association of University Professors* Jan/Feb 2004).

5. Altbach G. Philip. “Higher Education in India”. *Hindu*, 12/2005.

6. Altbach G. Philip. “World-Class Country without World-Class Higher Education: India's 21st Century Dilemma”, 2007.

SUMMARY

There is an apex research university is a desire of most nations over the world, especially developing countries. Admittedly, Vietnam has decided to pursue this passion since ten years ago, but until now varieties of professionals and scholars in Vietnam as well as from abroad also assume that it is an impossible task to Vietnam. It is likely that Vietnam should either pursue this goal or choose a strategy for improving standards from building a regional university to refine it becomes a world class university? The experience of India and the Republic of Korea in Asia which underwent quite a few developmental periods are similar to Vietnam's status as now along with the aspiration to obtain an elite university will be valuable knowledge to Vietnam.

Giải pháp nâng cao chất lượng...

(Tiếp theo trang 21)

cán sự lớp, Ban chấp hành Đoàn, Đội cờ đỏ, Đội thanh niên xung kích... sẽ giúp nhà trường nắm bắt kịp thời tình hình học tập và rèn luyện của mỗi HS và công tác giảng dạy, công tác chủ nhiệm của GV để từ đó có những giải pháp quản lý kịp thời. Hoạt động này cũng giúp HS rèn luyện kỹ năng sống, đồng thời bồi dưỡng năng lực lãnh đạo cho các em từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

3. Bài học kinh nghiệm

Trong quá trình phấn đấu vươn tới và giữ vững sự ổn định về chất lượng GD, chúng tôi rút ra một số bài học kinh nghiệm: 1) Xây dựng tập thể HS, tập thể sư phạm đoàn kết nhất trí, quyết tâm thực hiện mục tiêu chung là phát triển toàn diện nhà trường; 2) Phải luôn giữ vững nền nếp kỷ cương trong dạy và học. Đó là việc làm thường xuyên và nghiêm túc. Có kỷ cương, nền nếp thì thực hiện các công việc khác sẽ dễ dàng; 3) Phải luôn tạo sự nghiêm túc trong kiểm tra, đánh giá. Học thế nào, điểm phải như thế ấy. Dạy thế nào, kết quả phải như thế ấy. Nghĩa là, phải dạy thật, học thật và thi thật; 4) Cần tổ chức tốt phong trào thi đua, coi trọng thi đua, nhưng thi đua phải công bằng, khách quan và chính xác. Khen cho đúng người, chê cho đúng đối tượng. Thi đua công bằng sẽ làm cho lòng

người mến phục. Khi mến phục họ sẽ có niềm tin và sẽ tận tâm vì công việc; 5) Tranh thủ sự ủng hộ giúp đỡ của lãnh đạo địa phương, của ngành. Phối hợp tốt với các tổ chức đoàn thể trong và ngoài trường để tổ chức hoạt động dạy học. □

Tài liệu tham khảo

1. Chiến lược phát triển giáo dục 2011-2020, ban hành kèm theo Quyết định số 711/QĐ-TTg ngày 13/06/2012 của Thủ tướng Chính phủ.
2. Chương trình hành động số 165-CTr/TU ngày 15/01/2013 của BCH Đảng bộ tỉnh Đồng Tháp thực hiện Kết luận số 51-KL/TW của Hội nghị Trung ương 6 khóa XI.
3. Lịch sử truyền thống cách mạng huyện Tháp Mười (1930-2000), 2008.
4. Thái Văn Thành. **Quản lý giáo dục và quản lý nhà trường**. NXB Đại học Huế, 2007.

SUMMARY

As a school at the remote area of Dong Thap, Thap Muoi high school has many effective measures to improve the quality of education. This article would introduce the group solutions: managing discipline and routine, well-organized movement, building environment education and coordination of educational forces inside and outside the school.